

BEDEN EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRENCİ DEĞER YÖNELİMİ ÖLÇME ARACININ GELİŞTİRİLMESİ

Özer YILDIZ

Yrd. Doç. Dr., Mustafa Kemal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Hatay,
oyildiz74@gmail.com

Özbay GÜVEN

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Ankara, ozbay@gazi.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, beden eğitimi dersi öğrenci değer yönelimi düzeylerini saptayan bir ölçek geliştirmektir. Tarama modelindeki araştırmanın çalışma grubu, 2012-2013 öğretim yılında, Ankara ili merkez ilçelerinde öğrenim gören ortaokul 7 ve 8. sınıf ile lise 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinden tesadüfi seçilmiş 663 öğrenciden oluşmuştur. Ölçme aracının ilk formunda 31 madde yer almıştır. "Beden Eğitimi Dersi Öğrenci Değer Yönelimi Ölçeği"nin ön uygulaması verileri üzerinde güvenilirliğe kanıt sağlamak amacıyla yapılan Cronbach-Alpha değeri .919, Guttman Split-Half iç tutarlılık katsayısı .850 ve Spearman-Brown iç tutarlılık katsayısı .851 bulunmuştur. Madde geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla yapılan madde toplam korelasyon analizi değerleri .31 ile .58 arasında yer almıştır. Yapı geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla da Doğrulayıcı Faktör Analizi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilen, Beden Eğitimi Dersi Değer Yönelimi Ölçeği'nde, sportif erdem, dayanışma, özgüven, duyarlı olma, sorumluluk ve Millî Kültür olmak üzere altı boyut altında 28 madde yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi Dersi, Değer Yönelimi, Öğrenci

DEVELOPMENT OF MEASUREMENT INSTRUMENT OF PHYSICAL EDUCATION COURSE STUDENT VALUE ORIENTATION

ABSTRACT

The purpose of this study is to develop a scale that determines the levels of physical education course student value orientation. Survey model of the research working group is the central districts of Ankara 7 and 8 grade middle school and 9, 10, 11 and 12 grade high school students randomly selected and composed of 663 students in the academic year 2012-2013. The first form of measurement instrument was consisting of 31 items. Physical Education Course Student Value Orientation Scale of studying for the purpose of the pre-application data to provide evidence on the reliability Cronbach's Alpha value of .919, Guttman Split-Half internal consistency coefficient of .850 and Spearman-Brown internal consistency coefficient of .851. In order to provide evidence of the item validity was made item total correlation analysis and its values were between .31 and .58. Confirmatory Factor Analysis was applied in order to provide evidence of construct validity. Results of the study are considered to Physical Education Course Student Value Orientation Scale is valid and reliable and it has been involved 28 item including six dimensions sports virtue, solidarity, self-confidence, being sensitive, responsibility and national culture.

Key Words: Physical Education Course, Value Orientation, Student

Giriş

İnsanların yaşamını inandığı değerler belirler ve yaşamlarının her anını inandıkları değerler doğrultusunda sürdürmeye gayret ederler. Böylelikle insanların kişisel vizyonları oluşur. Zaten vizyon da inandığımız değerlerin bize çizdiği ufuk, içimizdeki değerlerin bize çizdiği gelecek tasarımıdır. Değerlerin oluşturduğu vizyonların takip edilmesi ve eyleme geçirilmesiyle de istenen davranışların kazanılması sağlanmış olur (Özden, 1999).

Başlangıçta felsefe bilimi içinde incelenen ve ahlak kuralları ile bağlantısı kurulan değer kavramı, günümüzde daha çok psikoloji, sosyoloji, işletme ve tıp bilimlerinin ilgi alanına girmiştir. Allport tarafından 1937 yılında araştırılan değer kavramı, daha sonraları Rokeach'ın 1973 yılında ortaya attığı değer teorisi ve geliştirdiği Rokeach Değer Ölçeği, 1992 yılında Schwartz'ın geliştirdiği Değer Ölçeği ile giderek önem kazanan bir kavram haline gelmiştir (Baloğlu ve Balgalmış, 2005). Özellikle son yüzyıla bakıldığında değerlerin sosyal bilimlerin önemli araştırma konularından aynı zamanda temel sorunlarından biri olduğu, değerlerle ilgili yapılan çalışmalarda görülmektedir (Ulusoy ve Dilmaç, 2012).

Çeşitli sosyal ve ahlaki değer araştırmaları yapılmasına rağmen değer kavramı üzerinde hala tam olarak anlaşılammıştır. Değerler üzerine kültürlerarası geniş bir araştırma yapmış olan Hofstede (1980) değeri, belirli durumları diğerlerine tercih etmeye yönelik büyük bir eğilim olarak ifade etmiştir. Diğer bir tanımda değerler, iyiyi-kötüyü, doğruyu-yanlışı belirleyen soyut düşünceler, ideallerdir (Esmer, 1999). Halstead (1996)'a göre değerler, temel yapılar, ilkeler, fikirler, davranışlara rehberlik eden ya da davranış ve inançları geliştiren yaşam standartlarıdır. Bir başka tanıma göre değerler, nasıl yaşayacakları ve nelere kıymet vereceklerine karar verme hususunda bireyleri ve toplumu belli inançlara, yaşantılara ve amaçlara bağlayan önceliklerdir (Hökelekli ve Gündüz, 2007). Rokeach (1973) değeri belirli davranış biçimi ve yaşam amacı olarak tanımlamıştır. Mehmedoğlu (2007) ise değerlerin tanımını şu başlıklar altında toplamıştır: a) fikir veya inançlardır, b) amaç ve davranışlarla ilişkilidirler, c) durum ötesidirler, d) davranış ve olayların seçim ve değişimine rehberlik ederler, e) taşıdıkları öneme göre sıralanırlar.

Değerler ile birey arasındaki ilişki karşılıklıdır. Değerler bireyleri, bireyler de değerleri yaşatır. Bireylere kazandırılmak istenen özellikler, değerlere göre belirlenir ve verilecek eğitim de bu değerlerle belirlenir (Gömleksiz, 2007). Bireyleri ve toplumu ayakta tutan dinamiklerden biri olan değerler, toplumun en güçlü sosyal kontrol aracıdır. Dolayısıyla toplumun, kendini diğer toplumlardan farklılaştıran değerlerini ya da değerler sistemini kaybetmemesi gereklidir (Avcı, 2007). Eskiden toplum tarafından desteklenen birçok değer, yaşantı yoluyla aktarılabılırken, bugün artık sadece

yaşantı yeterli olmamaktadır. Hem okulun hem de ailelerin eskiye göre daha çok çaba göstermesi gerekmektedir (Gömleksiz, 2007).

DeRoche (1998) günümüzde başarılı olmak isteyen öğrencilerde bulunması gereken davranışları şu şekilde belirlemiştir: dürüstlük, bütünlük, kendine yapılmasını istemediği bir şeyi başkasına yapmama, performans değerlerine saygılı olma, iş eğitiminin önemini anlayarak ve bireysel katkılarda bulunarak disiplinli bir hayat yaşama, yalnızca kendisi gibi olana değil farklı bireylere ve farklılıklara da saygı duyma ve anlama, takım çalışmalarında diğer üyelerle uyum içinde çalışabilme, yaptığı davranışın sorumluluğunu üstlenme, diğer bireylere ve otoriteye saygılı olma, toplum hayatı, kişisel hayat ve aile hayatına bağlı olma, demokrasideki bireysel sorumluluk bilgisine sahip olma ve vatandaşı olduğu ülke ile gurur duyma, anlaşmazlıklara medeni çözümler bulmak için istekli olma, kendine ve herkese saygılı olma, sürekli gelişme için kendisine hedefler belirleme ve yaşama heyecanına sahip olma (Akt. Cafoğlu ve Akar, 2007).

Okul açısından bakıldığında değerler sistemi şu şekilde tanımlanabilir: Okuldaki kişilerarası ilişkileri, sosyal etkileşim şekillerini, iletişim modellerini, öğrenme ortamını ve fiziki çevreyi, öğretmenlerin beklentilerini ve tutumlarını, çatışma çözme yollarını, disiplin kurallarını, ırkçılık ve şiddet karşıtı politikaları, yönetim tarzlarını, okulun var olmasının temelindeki felsefeyi ve amaçları kapsayan bir terimdir (Halstead ve Taylor, 2000).

Değerler eğitimi insanlığın ilk çağlarından bu yana özellikle aileler ve toplum tarafından çocuklara uygulanmaya çalışılmıştır. Bu süreçte özellikle Millî ve dini değerlerin kazandırılması çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Ancak öğretim programlarında ve okullarda resmi olarak uygulanmasına ise 20. yüzyılın başlarında Amerika Birleşik Devletleri'nde başlanmıştır. İlk zamanlarda kendini kontrol, iyi huy, şefkat, sportmenlik, kendine güven, inanç, güvenilirlik, doğruluk, sanatkârlık ve takım çalışması gibi değerlerden uygun olanların karakter eğitimi programı çerçevesinde okullar tarafından seçilerek uygulanması uygun görülmüştür (Kirschenbaum, 1995).

Dünyada ve Türkiye'de değer kavramı ile ilgili çeşitli sınıflandırmalar yapılmıştır. Psikoloji de değer testini ilk defa 1928'de kullanan Spranger çalışmasında değerleri 6 grupta toplamıştır. Daha sonra Spranger'den etkilenen Allport, Vernon ve Lindzey'den sonra 1960 yılında Estetik, Teorik (veya ilmi), İktisadi, Siyasi, Sosyal, Dini değer gruplarını kullanmak alışkanlık haline gelmiştir. Türkiye'de ise Güngör bu sınıflamadan etkilenmiştir (Güngör, 1993). Rokeach (1973) değerlerin, araçsal ve amaçsal değerler olarak kategorize edilebileceğini ve bu iki kategori arasında işlevsel bir ilişkinin var olduğunu belirtmiştir. Schwartz (1992) ise değerleri güç, başarı, hazcılık, uyarılım, öz yönelim, evrenselcilik, iyilikseverlik, gelenek, uyum, güvenlik adı altında 10 başlıkta toplamıştır (Akt. Mehmedoğlu, 2007).

Akbaş (2004) Türk Millî Eğitiminin içinde yer alan değerleri geleneksel, demokratik, çalışma-iş, bilimsel ve temel adı altında 5 ana başlıkta kategorize etmiştir.

Son yıllarda dünyada değerler eğitimi alanında araştırmaların sayısı artmakta fakat bu araştırmalar daha çok değer öğretim yöntemlerine, değer konu başlıklarının sınıflandırılmasına ve tanımlanmasına odaklanmaktadır. Oysa bu araştırmaların toplumun önemli değerlerinin öğrencilere nasıl aktarılacağına belirleyecek araştırmalar olması gereklidir (Silcock ve Duncan, 2001).

Dünyanın her yerinde eğitim, kişilerin içinde doğup büyüdükleri toplumun değer yargılarını benimsemelerini ister. Türk Millî Eğitim politikalarında hedef olarak belirtilen, toplumun ihtiyacı olan bilinçli, kültürlü, değerlerine sahip, özellikle Türk Millî Eğitiminin amaçlarında vurgulanan hedeflere ulaşmada ve vatandaşları bu doğrultuda yetiştirme konusunda eğitim sistemimize önemli görevler düşmektedir (Ulusoy, 2007). Günümüze kadar Millî Eğitim kurumlarındaki programlar temelde öğrencinin akademik, sosyal ve fiziksel gelişimine odaklanmıştır. Fakat kişinin hayatta kendi ayakları üzerinde durabilmesi için gerekli olan kişinin kendine özgü ve ahlaki değerlerinin gelişimi için yeterince imkân tanınmamıştır (Akbaş, 2007). Değerler eğitiminde okullarda öğrencilerin gelişimlerini sağlayan değerlerin nasıl ölçüleceği ve okullarda hangi değer ve davranışların geliştirilmesi gerektiği üzerinde çalışılması gerekmektedir (Halstead ve Taylor, 2000).

Beden eğitimi dersi fiziksel gelişimi sağlayan tek ders olmasının yanında öğrencilerin zihinsel ve duyuşsal gelişimine katkı sağlayan en önemli derslerden biridir. Bu nedenle, beden eğitimi dersi öğrencilere bir çok değer kazandırıldığı ve kazandırılabilceği çok önemli bir derstir. Dünyada beden eğitimi ve değerlere yönelik çalışmaların yapıldığı (Meakin, 1982; Ennis ve Hooper, 1988; Ennis ve Chen, 1993; Ennis ve Chen, 1995; Xiang ve diğ., 2003; Behets ve Vergauwen, 2004), Türkiye’de ise beden eğitimi öğretmenlerinin değer yönelimlerini belirlemek amacıyla Ennis ve Hooper (1988) tarafından geliştirilen ve daha sonra Ennis ve Chen (1993) tarafından tekrar gözden geçirilen Değer Yönelimi Envanteri’nin İnce (2002) tarafından Türkçeye uyarlandığı ancak tekrar gözden geçirmek amacıyla Saraç ve diğ. (2002) tarafından incelenen Türkçe Değer Yönelimi Envanteri’nin kültürel adaptasyonunun yapılması, madde sayısının azaltılarak envanterin kısaltılması ve tekrar iç tutarlılığının sorgulanması veya bu ölçümü yapabilecek yeni bir envanterin geliştirilmesi önerilmiştir.

Bu bağlamda, beden eğitimi dersinin öğrencilere kazandırdığı değerleri ölçmek amacıyla hazırlanacak bir ölçeğin bu eksikliğin giderilmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, beden eğitimi dersi öğrenci değer yönelimi düzeylerini saptayan bir ölçek geliştirmektir.

Yöntem

Araştırma tarama modelindedir. Araştırmanın çalışma grubu, 2012-2013 öğretim yılında, Ankara ili merkez ilçelerinde öğrenim gören ortaokul 7 ve 8. sınıf ile lise 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinden tesadüfi seçilmiş 663 öğrenciden oluşmuştur. Ölçme aracı formu, araştırmacılar tarafından, okullara gidilerek, gönüllü katılımcılara uygulanmıştır.

Çizelge 1- Çalışma Grubunun Cinsiyete ve Sınıf Düzeyine Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Erkek	303	45,7
Kız	360	54,3
Toplam	663	100
Öğrenim Gördüğü Sınıf		
7. sınıf	98	14,8
8. sınıf	93	14
9. sınıf	129	19,5
10. sınıf	121	18,2
11. sınıf	104	15,7
12. sınıf	118	17,8
Toplam	663	100

Ölçek Maddelerinin Yazılması ve Denemelik Formun Oluşturulması

Beden Eğitimi Dersi Öğrenci Değer Yönelimi Ölçeği (BEDÖDYÖ)'nin hazırlık aşamasında, önce literatür incelenmiş değer yöneliminin genel çerçevesi çizilmiştir. "Beden eğitimi dersinin öğrencilerde geliştirdiği değerler nelerdir?" sorusuna cevap aranmıştır. Çalışma alanından tesadüfi olarak belirlenen ortaokulların 7 ve 8. sınıflarından 10 öğrenci ile 9, 10, 11 ve 12. sınıflarından 15 öğrenci ile karşılıklı görüşmeler yapılarak notlar alınmış, daha sonra 7 ve 8. sınıftan 20 öğrenciye, 9, 10, 11 ve 12. sınıftan 30 öğrenciye açık uçlu soru formu ile uygulama yapıp, ortaokul ve lisede okuyan öğrencilerin konu ile ilgili görüşleri yazılı olarak alınmıştır. İncelenen literatür, alınan notlar ve toplanan açık uçlu soru formları tasnif edilip incelendikten sonra, ölçeğin 50 soruluk nihai ifadeleri oluşturulmuştur. Oluşturulan nihai ölçek ifadeleri, alanında uzman öğretim elemanlarının görüş ve değerlendirmelerine sunulup, daha önce konu ile ilgili yapılan çalışmalardaki ölçek ifadeleriyle kıyaslanmıştır. Burada, öncelikle maddelerin kapsam geçerliliğinin sağlanmasına çalışılmıştır. Bu incelemeden sonra, ölçeğin

uygulanacağı örnekleme benzer 15 öğrenciye ölçek birebir uygulanıp tepkileri alındıktan sonra, ölçeğe son şekli verilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucu ölçek formunda, beden eğitimi dersi öğrenci değer yönelimi ile ilgili 31 madde yer almıştır.

Ölçek formu beşli likert tipinde hazırlanmıştır. Ölçek formunun seçenekleri ve bunların puan ve sınırları, Hiç Katılmıyorum (1 puan; 1.00-1.79), Katılıyorum (2 puan; 1.80-2.59), Orta Derecede Katılıyorum (3 puan; 2.60-3.39), Katılıyorum (4 puan; 3.40-4.19), Tamamen Katılıyorum (5 puan; 4.20-5.00) olarak belirlenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Toplam 663 ortaokul ve lise öğrencisinden elde edilen veriler üzerinde geçerliğe ve güvenilirliğe kanıt sağlamak amacıyla aşağıdaki analizler yapılmıştır.

- ✓ Güvenirliğe kanıt sağlamak amacıyla “Cronbach-Alpha, Guttman Split-Half ve Spearman-Brown” güvenilirliği.
- ✓ Madde geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla madde toplam korelasyon analizi.
- ✓ Yapı geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi.

Bulgular ve Yorum

Ölçeğin Güvenirliğine İlişkin Bulgular

Ölçeğin güvenilirliği için Cronbach-Alpha Guttman Split-Half ve Spearman-Brown iç tutarlılık katsayıları hesaplanmıştır. Cronbach-Alpha iç tutarlılık katsayısı, .919 Guttman Split-Half iç tutarlılık katsayısı .850 ve Spearman-Brown iç tutarlılık katsayısı .851 bulunmuştur. Güvenirlik katsayısı, ölçek içerisinde bulunan maddelerin iç tutarlılığının, homojenliğinin bir ölçüsüdür (Tezbaşaran, 1996). Güvenirlik katsayısının düşük olması ölçeğin her ölçümde benzer sonuçlar üretmeyen, güvenilir olmayan bir ölçme aracı özelliği taşımasına neden olabilir (Tavşancıl, 2010). Güvenirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olması güvenilirlik için yeterlidir (Büyüköztürk, 2006).

Ölçeğin Geçerliliğine İlişkin Bulgular

Ölçme aracının madde geçerliği için madde toplam korelasyon analizi yapılmıştır. Madde toplam korelasyonu katsayısı .30'un altında kalan maddelerin ölçekten çıkarılması kararlaştırılmıştır. Ancak .30'un altında kalan madde olmadığı için ölçekten çıkarılan madde olmamıştır. Ölçekte kalan maddelerin madde toplam korelasyon değerleri .31 ile .58 arasında değişmektedir (Çizelge 1).

Çizelge 1-Ölçekte Yer Alan Maddelerin Madde Toplam Korelasyon Değerleri

Madde No	Madde Toplam Korelasyonu	Madde No	Madde Toplam Korelasyonu
Sportif Erdem		Duyarlı Olma	
Madde 11	.57	Madde 8	.39
Madde 17	.57	Madde 12	.51
Madde 20	.46	Madde 15	.57
Madde 23	.53	Madde 19	.49
Madde 25	.49	Sorumluluk	
Madde 28	.53	Madde 4	.57
Madde 31	.41	Madde 7	.49
Dayanışma		Madde 18	.48
Madde 2	.48	Madde 22	.48
Madde 10	.52	Madde 26	.45
Madde 14	.52	Millî Kültür	
Özgüven		Madde 13	.57
Madde 3	.47	Madde 16	.54
Madde 6	.58	Madde 21	.48
Madde 24	.48	Madde 27	.42
Madde 30	.52	Madde 29	.50

Doğrulayıcı Faktör Analizi

Ölçekte sportif erdem, dayanışma, özgüven, duyarlı olma, sorumluluk ve Millî Kültür boyutlarında bulunan maddelerin bu boyutlara uygunluğu Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. Elde edilen modelin uygunluğu, Root Mean Square Error Approximation (RMSEA), Normed Fit Index (NFI), Non-Normed Fit Index (NNFI), Comparative Fit Index (CFI), Goodness of Fit Index (GFI) ve Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) uyum ölçütleri ile test edilmiştir. Yapılan analiz sonucu 1, 5 ve 9. maddeler t değeri düşük çıktığı için ölçekten çıkarılmıştır. Böylece sportif erdem boyutunda 7, dayanışma boyutunda 3, özgüven boyutunda 4, duyarlı olma boyutunda 4, sorumluluk boyutunda 5 ve Millî Kültür boyutunda 5 madde yer almıştır. Ölçekte toplam 28 madde kalmıştır. Ölçekte yer alan maddelerin iyilik uyum değerlerinin yeterli düzeye ulaştığı görülmüş modifikasyona ihtiyaç duyulmamıştır. Yapılan analiz sonucu, modelin uygunluğuna ilişkin RMSEA değeri .076; NFI değeri .93; NNFI değeri .94; CFI değeri .95; GFI değeri .85 ve AGFI değeri .82 olarak tespit edilmiştir. Elde edilen verilere göre, model uyum değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olduğu saptanmıştır. 28 maddenin faktör analizi uyum model uyumluluğuna ilişkin değerleri Çizelge 2'de; Yapısal Eşitlik Modeli ve Standart Değerleri Şekil 1'de verilmiştir.

Uyum indeksleri incelendiğinde, GFI ve AGFI değerlerinin bir miktar düşük olduğu görülmesine rağmen, başta χ^2/sd oranı olmak üzere çoğu uyum indeksinin kabul değeri koşullarını karşıladığı görülmüştür. Literatürde yapısal eşitlik modellemesi ile hesaplanan (χ^2/sd) oranın 4.79 olması, test edilen faktör modelinin gerçek verilerle uyumlu olduğu şeklinde değerlendirilmektedir. Bunun yanı sıra oranın (χ^2/sd) $3 \leq \chi^2/sd \leq 5$ arasında olması orta düzeyde kabul edilebilir uyum olarak değerlendirilmektedir (Sümer, 2000). Bu durumda, (χ^2/sd) oranının uyum için yeterli olduğunu söylenebilir.

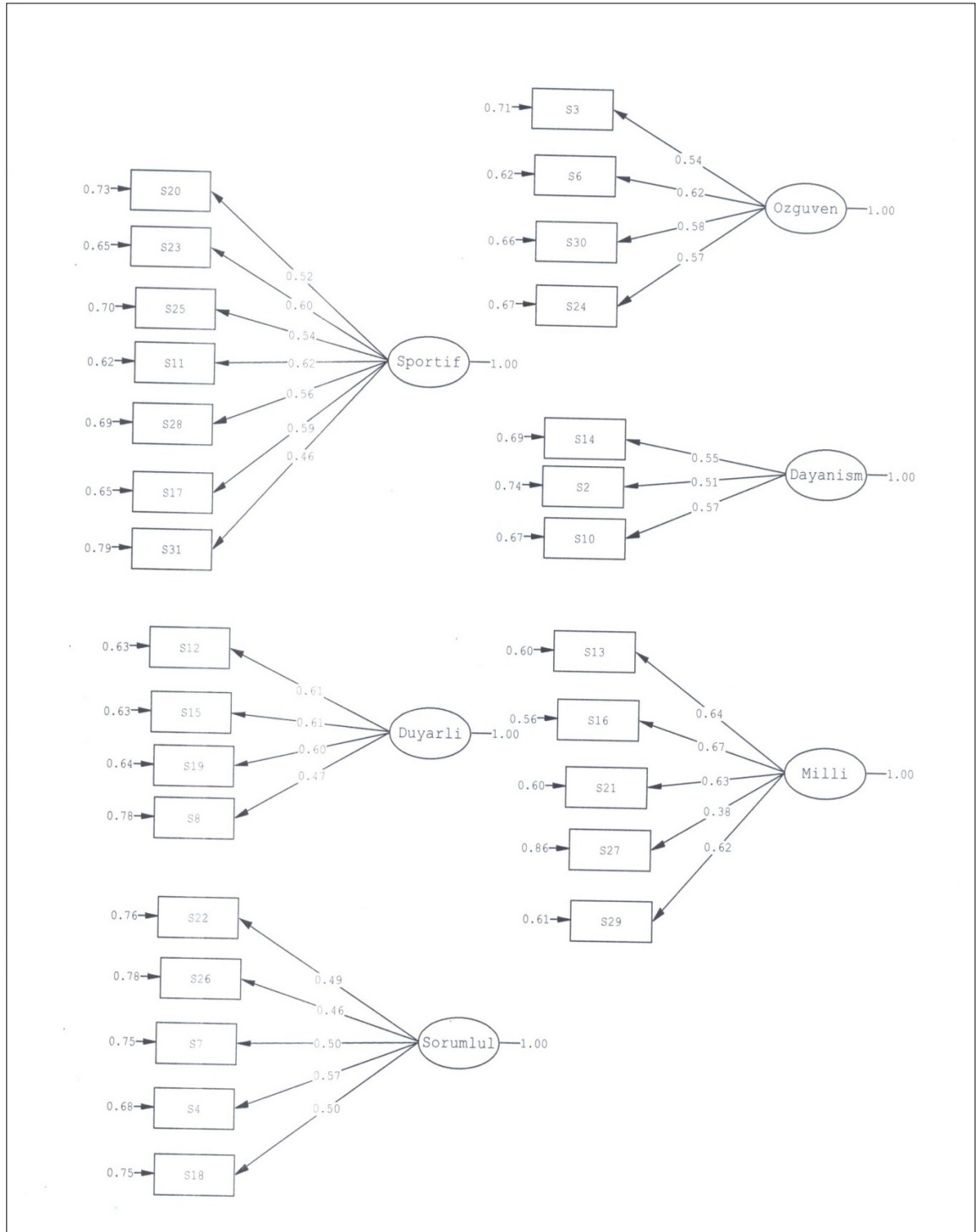
Elde edilen verilerden hareketle model uyum değerlerinin kabul edilebilir düzeyde oldukları görülmüştür. Bu anlamda ulaşılan analiz sonuçlarına göre, Beden Eğitimi Dersi Öğrenci Değer Yönelimi Ölçeği'nin model uyumluluğu istatistikî olarak kabul edilebilir düzeydedir.

Çizelge 2-Ölçeğin Uyum İndeksleri

χ^2	χ^2/sd	RMSEA	SRMR	RMR	GFI	AGFI	NFI	NNFI	CFI
1606.48	4.79	0.076	0.059	0.064	0.85	0.82	0.93	0.94	0.95

Sd=335

Critical N(CN)=191.18

Chi-Square=1606.48 , df=335 , P-value = 0.00000 , RMSEA=0.076

Şekil 1- Beden Eğitimi Dersi Öğrenci Değer Yönelimi Modeli

Sonuç

Bu çalışmada Beden Eğitimi Dersi Öğrenci Değer Yönelimi Ölçeğini geliştirme süreci ele alınmıştır. Ölçeği oluşturan maddelerin her birinin ölçülmeye çalışılan özellikleri ne düzeyde ölçebildiğini ortaya koymak üzere elde edilmiş veriler üzerinde madde-toplam test korelasyonları hesaplanmıştır. Ölçek için hesaplanan iç tutarlılık katsayıları .85 ve üzeri bulunmuştur. Güvenilirlik katsayısının .70 ve üzerinde olması, ölçeğin güvenilirliğinin bir göstergesi olarak kabul edilmektedir. Bu değerler çerçevesinde ölçeğin güvenilir ölçümler yapabildiği söylenebilir. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonucu ortaya konan faktör yapısına ilişkin modelin uygunluğu (fit of model) test edilmiştir. Geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilen, Beden Eğitimi Dersi Değer Yönelimi Ölçeği'nde, sportif erdem, dayanışma, özgüven, duyarlı olma, sorumluluk ve Millî kültür olmak üzere altı boyut altında 28 madde yer almıştır (Çizelge 4).

Sonuç olarak beden eğitimi dersi öğrenci değer yönelimi düzeyinin ölçülmesi büyük önem taşımaktadır. Ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğine ilişkin bulgular beden eğitimi dersi öğrenci değer yönelimi düzeyini belirlemek üzere kullanılabilir nitelikte olduğunu göstermektedir.

Çizelge 4- Beden Eğitimi Dersi Öğrenci Değer Yönelimi Ölçeği

1. Beden eğitimi dersinde araç-gereçleri paylaşıyorum.
2. Beden eğitimi dersinde farklı etkinlikleri yaparken kendime güvenirim.
3. Beden eğitimi dersinde üstlendiğim görevlerin sorumluluklarını yerine getiririm.
4. Beden eğitimi dersinde verilen farklı görevleri yerine getiririm.
5. Beden eğitimi dersinde kullanılan araç-gereçleri amacına uygun bir şekilde kullanarak korurum.
6. Beden eğitimi ve spor etkinliklerini fiziksel farklılıkları (şişman, zayıf, uzun, kısa, engelli/özürlü vb.) olanlarla da yaparım.
7. Beden eğitimi dersinin yapıldığı oyun ve spor alanlarını eşit bir şekilde paylaşıyorum.
8. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde başarılı olduğumda duygularımı kontrol ederim.
9. Beden eğitimi dersinde çevreye zarar vermemeye özen gösteririm.
10. Millî bayramlarda sınıfça ve okulca yapılan beden eğitimi ve spor etkinliklerinin ve törenlerinin önemini bilirim.
11. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde takımımın hedeflerine ulaşması için işbirliği içerisinde olurum.
12. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde kendimin ve çevremdekilerin güvenliği için önlemler

alırım.
13. Çevremdekileri Millî bayramlarda düzenlenen etkinliklere katılmaya teşvik ederim.
14. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde meydana gelen anlaşmazlıkların çözümü için çaba gösteririm.
15. Beden eğitimi dersinde sağlıklı bir yaşam bilinci kazanırım.
16. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde kendimi ve arkadaşlarımı sakatlamamaya özen gösteririm.
17. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde başarısız olduğumda duygularımı kontrol ederim.
18. Millî bayramları coşkuyla kutlamak için düzenlenen spor etkinlikleri ve halk oyunları gibi gösterilere katılırım.
19. Beden eğitimi dersinde dengeli ve düzenli beslenme bilinci kazanırım.
20. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde başarılı olan arkadaşlarımı tebrik ederim.
21. Okul içinde sınıflararası beden eğitimi ve spor organizasyonlarının düzenlenmesinde görev alırım.
22. Takımım kazansa da kaybetse de beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmanın önemli olduğunu kabul ederim.
23. Beden eğitimi ve spor etkinliklerinde takımımı en iyi şekilde temsil ederim.
24. Ülkemin sporda elde ettiği uluslararası başarılarda ortak sevinç ve gurur duyarım.
25. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılanlara hoşgörülü davranırım.
26. Halk oyunları ve geleneksel oyunlar ile ilgili etkinliklere katılarak kültürel değerlerimi tanırım.
27. Beden eğitimi ve spor etkinliklerine katılmam başarıma isteğimi arttırır.
28. Beden eğitimi dersinde Olimpizm kavramını (dostluk, kardeşlik, mükemmellik, daha iyiye ve güzele ulaşmak, dil, din, ırk ve siyasi görüş ayrımı yapmamak vb.) öğrenirim.

Kaynaklar

- Akbaş, O. (2007). Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının (Değerlerinin) İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinde Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi. *Değerler ve Eğitimi*, Kaymakcan, R., Hökelekli, H., Arslan, Ş., Zengin, M. (Ed). İstanbul: Dem Yayınları, 673-696.
- Akbaş, O. (2004). Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının (Değerlerinin) İlköğretim 8.Sınıf Öğrencilerinde Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Avcı, N. (2007). Üniversite Gençliğinin Bireysel ve Toplumsal Değerlere İlgisi ve Bakışı. *Değerler ve Eğitimi*. Kaymakcan, R., Hökelekli, H., Arslan, Ş., Zengin, M. (Ed). İstanbul: Dem Yayınları, 819-852.
- Baloğlu, M., Balgalmış, E. (2005). İlköğretim ve Ortaöğretim Yöneticilerinin Öz-Değerlerinin Betimlenmesi: Tokat İli Örneği. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 10 (2). 19-31.
- Behets, D., Vergauwen, L. (2004). Value Orientations of Elementary and Secondary Physical Education Teachers in Flanders. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 75 (2), 156-164.
- Büyükoztürk, Ş. (2006). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. (6. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cafoğlu, Z., Akar, Ö. (2007). Üniversitelerde Ahlaki Değerlerin Davranışa Yansımalarının Oluşturduğu Örgüt İkliminin Algılanması. *Değerler ve Eğitimi*, Kaymakcan, R., Hökelekli, H., Arslan, Ş., Zengin, M. (Ed). İstanbul: Dem Yayınları, 773-798.
- Ennis, C. D., Chen, A. (1993). Domain Specifications and Content Representativeness of the Revised Value Orientation Inventory. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 64 (4), 436-446.
- Ennis, C. D., Hooper, L. M. (1988). Development of an Instrument for Assessing Educational Value Orientations. *Journal of Curriculum Studies*, 20, 277-280.
- Ennis, C. D., Chen, A. (1995). Teachers' Value Orientations in Urban and Rural School Settings. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 66 (1), 41-50.
- Gömlüksiz, M. N. (2007). Lise Öğrencilerinin Toplumsal Değerlere İlişkin Tutumları: Elazığ İli Örneği. *Değerler ve Eğitimi*, Kaymakcan, R., Hökelekli, H., Arslan, Ş., Zengin, M. (Ed). İstanbul: Dem Yayınları, 727-742.
- Güngör, E. (1993). *Değerler Psikolojisi*. Amsterdam: Hollanda Türk Akademisyenler Birliği Vakfı Yayınları, No: 8.
- Halstead, J. M., Taylor, M. J. (2000). Learning and Teaching about Values: A Review of Recent Research. *Cambridge Journal of Education*, 30 (2). 169-202.
- Hofstede, G. (1980). *Culture's Consequences: International Differences in Work-Related Values*. Beverly Hills, Ca: Sage.

- İnce, M. L. (2002). Öğretmen ve Öğrenci Merkezli Öğretimin Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Uygulaması Üzerine Etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kirschenbaum, H. (1995). 100 Ways to Enhance Values and Morality in Schools and Youth Settings. Massachusetts: A Longwood Professional Book, Pearson Education.
- Meakin, D. C. (1982). Moral Values and Physical Education. *Physical Education Review*, 5 (1), 62-82.
- Mehmedoğlu, A. U. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Değer Yönelimleri ve Dindarlık. Değerler ve Eğitimi, Kaymakcan, R., Hökekleli, H., Arslan, Ş., Zengin, M. (Ed). İstanbul: Dem Yayınları,
- Özden, Y. (1999). Eğitimde Dönüşüm Eğitimde Yeni Değerler. Ankara: Pegem Yayınları.
- Rokeach, M. (1973). *The Nature of Human Values*. New York: Free Press.
- Saraç, L., Çiçek, Ş., Kirazcı, S., İnce, M. L. (2002). Beden Eğitimi Değer Yönelimi Envanterinin Türkçe Uyarlamasının Güvenilirliği: Problemler ve Çözüm Önerileri. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitapçığı, Antalya, 222.
- Silcock, P., Duncan, D. (2001). Values Acquisition and Values Education: Some Proposals. *British Journal of Educational Studies*, 49 (3), 242-243.
- Sümer, N. (2000). Yapısal Eşitlik Modelleri: Temel Kavramlar ve Örnek Uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3 (6), 49-74.
- Tavşancıl, E. (2010). Tutumların Ölçülmesinde ve SPSS ile Veri Analizi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tezbaşaran, A. A. (1996). Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu. Ankara: Türk Psikoloji Derneği Yayınları.
- Ulusoy, K. (2007). Lise Tarih Programında Yer Alan Geleneksel ve Demokratik Değerlere Yönelik Öğrenci Tutumlarının ve Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ulusoy, K., Dilmaç, B. (2012). Değerler Eğitimi. (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Xiang, Ping, McBride, Ron, Guan, Jianmin, Solmon, Melinda. (2003). Children's Motivation in Elementary Physical Education: An Expectancy-Value Model of Achievement Choice. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 74 (1), 25-35.

SUMMARY

Introduction

Initially studied philosophy and ethics of science which has been linked with the concept of value, nowadays mostly psychology, sociology, business, and into the field of medical sciences. The concept of value was explored by Allport in 1937, later Rokeach's put forward value theory and developed by

him Rokeach Value Scale in 1973, value that has become increasingly important concept developed by Schwartz Value Scale in 1992 (Baloğlu ve Balgalmış, 2005).

Although there are a variety of research in the social and moral value on the concept of value is still not fully understood. Hofstede (1980) having done intercultural extensive research on the values stated that the value of certain conditions as a major trend for others to choose. Another definition values are determining the good-bad, wrong-truth abstract ideas, ideals (Esmer, 1999). According to Halstead (1996) values are basic structures, principles, ideas and beliefs that guide the behavior or improve living standards. According to another definition of values, how to live and what individuals and society in the decision making would give certain beliefs, experiences, and goals that connects the priorities (Hökelekli ve Gündüz, 2007). Rokeach (1973) defined as the value of a particular behavior and purpose of life.

In addition to being the only course of physical development of physical education course is one of the most important lessons that contribute to the students development of mental and emotional. Therefore, physical education course is a very important course to gained and to integrate a lot of value to the students.

Studies were made for the physical education and values in the world (Meakin, 1982; Ennis ve Hooper, 1988; Ennis ve Chen, 1993; Ennis ve Chen, 1995; Xiang ve diğ., 2003; Behets ve Vergauwen, 2004), in Turkey, in order to determine the value orientation of physical education teachers developed by Ennis and Hooper (1988) and then revised again by Ennis and Chen (1993) Value Orientation Inventory adapted to Turkish by İnce (2002) however, on the purpose of review Saraç et al. (2002) examined the cultural adaptation to Turkish Value Orientation Inventory, reducing the number of items of inventory that can be shortened and re-measurement of the internal consistency of the interrogation or the proposed development of a new inventory.

In this context, physical education course will be prepared scale in order to measure the students acquire of the values will contribute to overcome this deficiency.

The Purpose of the Research

The purpose of this study is to develop a scale that determines the levels of physical education course student value orientation.

Research Group

The research survey model working group is the central districts of Ankara 7 and 8 grade middle school and 9, 10, 11 and 12 grade high school randomly selected and composed of 663 students in the academic year 2012-2013.

Analysis of Data

The first form of measurement instrument was consisting of 31 items. Physical Education Course Student Value Orientation Scale of studying for the purpose of the pre-application data to provide evidence on the reliability Cronbach's Alpha value of .919, Guttman Split-Half internal consistency coefficient of .850 and Spearman-Brown internal consistency coefficient of .851. In order to provide evidence of the item validity was made item total correlation analysis and its values were between .31 and .58. Confirmatory Factor Analysis was applied in order to provide evidence of construct validity. Exploratory Factor Analysis of the structure of the model set out in the compliance factor has been tested with Confirmatory Factor Analysis. Appropriateness of the model obtained from Root Mean Square Error Approximation (RMSEA) .076, Normed Fit Index (NFI) .93, Non-Normed Fit Index (NNFI) .94, Comparative Fit Index (CFI) .95, Goodness of Fit Index (GFI) .85 and Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) .82 compliance with the criteria determined by testing. The result of analysis of 1, 5 and 9th items was removed from the scale for low t value. According to the data obtained, the values of model fit was found to be an acceptable level.

Results

Thus, in sports virtue dimension 7, in solidarity dimension 3, in self-confidence dimension 4, in being sensitive dimension 4, in responsibility dimension 5 and in national culture dimension 5 items was taken part. Results of the study are considered to Physical Education Course Student Value Orientation Scale is valid and reliable and it has been involved 28 item including 6 dimensions.

Conclusion

The findings concerning the validity and reliability to determine the level of the physical education course students value orientation show that the scale is quality and it can be used.